

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs VIII. De Concessione Præbendæ, & Ecclesiæ non vacantis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. II.

De instituendis in Ecclesiis, vel beneficiis Ecclesiasticis.

Instituendi in beneficiis Ecclesiasticis debent primò esse Clerici, cum Laicis non conventant beneficia Ecclesiastica. *c. In Ecclesia 2. h. t.* Secundò, non debent institui in Ecclesiis & Beneficiis unius originis, seu nationis tantum, sed viri literati & idonei, undecunque originem ducant. *c. Decorem 5. h. t.* nisi beneficium fundatum primitus sit, pro certæ castri nationis, certæ familiæ, &c. hominibus; neque tamen etiam prohibetur consuetudo, quæ indigenæ extraneis præferuntur, quia facilius illi ad perpetuò residendum inducuntur. Neque tertio repelli debet à Patrono ad Ecclesiam vacantem Parochialem præsentatus, qui in minoribus quidem est, sacris tamen ordinibus nondum initiatus est, modò aliàs sit idoneus, ætatem requisitam habeat, & intra annum ad sacerdotium promoveti possit. *c. licet 14. De elect. in*

6. c. Præterea 5. De aate & qualitat. c. Si is 2. h. t. in 6. Quarto tot sunt instituendi in Ecclesiis Collegium, aut Capitulum habentibus, quot commode abique penuria ex redditibus ali possunt. *c. Non amplius 1. & c. Auctoritate 1. Trident. Sess. 25. c. 3. De regul. Quòd si tamen in prima fundatione numerus determinatus sit, augeri non debet, ob modicum tantum augmentum, minui tamen potest, si notabiliter, & in perpetuum decrescant redditus, quamvis auctoritate Papæ, aut juramento numerus determinatus firmatus sit, cum tali conditione, aut juramento intelligi debet, ut res in eodem statu permaneant. Quòd tamen nemo seipsum in beneficium instituere potest, neque ab alio accipere, nisi à se auctoritatem habeat, ut patet ex *c. Cum ad nostram 7. h. t. c. quædam 1. ut dicit Pontifex, inter dantem & recipientem debeat esse personarum distinctio.**

T I T V L V S VIII.

DE CONCESSIONE PRÆBENDÆ, ET ECCLESIAE NON VACANTIS.

§. I.

Utrum beneficium non vacans possit conferri, vel promitti?

Beneficium non vacans non tantum conferri non potest (ita ut collatio talis sit ipso jure irrita, & qui scienter permisit in tali, non vacante beneficio, se

institui, poenam excommunicationis incurat. *c. 1. h. t.* & non possit postmodum hoc beneficium, ubi vacaverit, obtinere. *argu. s. final. de eo, qui duxit in matrimonium 2. c. Nulla 2. & ex c. Ex tenore 13. h. t.* etiam legibus Civilibus pactum de hereditate successione, vigente eo, cui successio

dum promittitur, prohibitum sit, tanquam occasionem præbens captandæ mortis alterius. Et hinc non obstante tali non vacantis beneficii promissione, potest beneficium tale alteri cuiuscunque conferri, ut constat ex c. *Relatum* 3. h. 1. junctâ Glossâ in casu, cum enim promissio talis ab initio sit irrita, per vacationem beneficii non fit valida juxta reg. 29. ff. de reg. juris. Neque potest Episcopus alicui concedere facultatem conferendi hoc determinatè beneficium, cum vacaverit c. *Constitutus* 11. h. 1. ne per fraudem tali facultate ad necem alterius alter abutetur. Et quamvis de jure antiquo prohibitum non fuerit, promittere alteri beneficium nondum vacans, cum conferri poterit, aut occasio se obtulerit, c. *Accedens* 14. h. 1. cum aliud sit promittere beneficium me collaturum, cum potero; & aliud promittere me collaturum, cum vacaverit, (hæc enim promissio occasionem captandæ mortis ingerit, non autem illa) novo tamen jure, omnis promissio beneficii nondum vacantis, quâcunque clausulâ adjectâ, prohibita est, & invalida, c. *Detestanda* 2. h. 1. in 6. Ita ut ob easdem rationes, nec Patronus promittere possit (promissione obligante & efficaci) præsentaturum se ad beneficium, quod hic & nunc nondum vacat, si vacaverit; & quamvis possit generalem Procuratorem suorum negotiorum, etiam in ordine ad præsentationes, Patronus constituere, præsertim, si causa aliqua, absentia v. g. urgeat, specialem tamen commissionem nulli dare potest, ut ad tale beneficium, hîc & nunc nondum vacans, præsentet aliquem, ubi illud vacaverit c. *Cum dilectis*

Compend. Pirhing.

16. h. 1. cum in hoc casu rationes allatæ urgeant, non autem in illo.

§. II.

Quinam sint generales modi. quibus beneficia vacant, & qualis vacatio requiratur, ut impetrari, aut conferri aliis possint?

TRiplici modo, in genere loquendo, beneficia vacare dicuntur: vel enim vacant de facto tantum, vel de jure tantum, vel de facto simul, & de jure. De facto tantum vacare censetur beneficium, quando quis possessionem beneficii amittit, non autem Titulum, ut si vi dejectus sit, de possessione beneficii, aut injusto metu gravi coactus fuit beneficio renuntiare, &c. De jure tantum vacare censetur, cum quis titulum beneficii amisit (ex juris scilicet dispositione privatus) possessionem tamen adhuc retinet. De jure autem, & de facto simul vacare censetur, quando nec titulus, nec possessio beneficii apud aliquem est, qualiter per mortem beneficiati vacare beneficia censentur. Hoc ultimo modo, si vacent, de jure scilicet, & de facto, beneficia, impetrari, & conferri ea posse, non est dubium, cum verissimè vacent, prout etiam colligitur à contrario sensu ex c. 2. h. 1. si de facto tantum vacent, & non de jure, nec conferri possunt aliis nec impetrari, cum nondum verè vacent, prout etiam colligitur ex c. 2. 3. 4. *De his qua vi, &c.* si verò de jure tantum vacent, & non de facto, cum alius adhuc in illius (saltem coloratâ) possessione sit, possunt quidem impetrari, & conferri, si in rescripto impetrationis fiat mentio, possideri

Nun bene-

beneficium impetratum adhuc ab altero, (saltem coloratâ possessione) *c. Cum nostris 6. h. t.* quia taliter vacantia beneficia, sicuti verè non vacant, ita nec simpliciter vacantia dici possunt, ita ut rescriptum de beneficio tali conferendo, si in eo nulla fiat possessionis coloratâ, quàm alter adhuc habet, mentio, subrepticium habeatur.

§. III.

Quibus modis in specie vacent beneficia?

Primò vacant per mortem naturalem Beneficiati, *c. Susceptum 6. De rescript. in 6.* mors enim omnia solvit, nisi ab habente potestatem omnino fuerit suppressum tale beneficium, vel accessoriè unicum alteri, aut ad mensam Prælati, aut Capituli pertineat, aut situm sit beneficium tale, Canonicatus v. g. in Ecclesia non numerata; quibus in casibus, cum extinctum omninò sit tale beneficium, vel Rector illius principalis sit Prælatus, aut Capitulum, non censetur vacare per mortem deservientis illi, sicuti in Ecclesia tali non numerata, non vacat Canonicatus per mortem Canonici, cum penes Episcopum, vel Capitulum sit, utrum velint novum Canonicum assumere.

Secundò vacant beneficia ex dispositione juris; per professionem scilicet in religione approbata, tacitè, vel expressè factam; per matrimonium validè contractum; per beneficium incompatibilis pacificam, & utilem assecutionem; per non susceptum Sacerdotium, intra annum accepti beneficij Parochialis, requirentis eum ordinem, per non petitam

suo tempore confirmationem, aut consecrationem, aut susceptam ante tempus administrationem, & pluribus aliis modis, de quibus hinc inde in iure Canonico.

Tertiò vacant beneficia per depositionem, seu privationem ipso iure, vel per sententiam Iudicis factam, ob crimen commissum, cui à jure depositionis, seu privationis pœna decreta est; quorum crimina sunt homicidium, perjurium, sacrilegium, sodomia, adulterium, & quos inter modos ea etiam est delictum, ut si ipso iure privetur quis beneficio, tempore commissi criminis vacat illud, & privatus sit illis fructibus, quàm sententia declaratoria criminis privationem feratur, ita ut ad restitutionem fructuum, si quos post admissionem criminis perceperit, obligatus sit: Si vero per sententiam Iudicis beneficio privatus sit, non vacet illud à tempore commisionis criminis, sed à tempore latæ condemnationis privationis sententiæ, & fructus sententiæ latam perceptos, non restituitur restituere; neque vacet per mortem illius, qui delictum admisit, cum ante vacaverit ex causa delicti, si ipso iure ob tale delictum beneficio privatus vacet autem per mortem illius, qui delictum admisit, si per sententiam beneficio privari debeat delinquens, sententia contra eum lata nondum facta.

Quartò, vacant beneficia per legitimum resignationem coram legitimo Superiore, uti patet ex *Tit. 9. Lib. 1. Decretalium*, & per translationem Prælati ad aliam Ecclesiam, uti patet ex *Tit. 7. eisdem Libri.*

§. IV.

Intra quod tempus conferri debeant beneficia vacantia?

Intra sex menses conferri debent ab eo, ad quem spectat provisio. *Nulla 2. §. Cum autem h. r.* ut ne diuturna beneficii vacatio damnosa sit, & nociva Ecclesie. Et idem etiam excipiuntur majores Præbendæ, ex quarum vacatione viduata dicitur Ecclesia, & majus periculum imminere potest, quorum provisio ultra tres menses differri non potest, ut in *1. Decretal. Lib. jam dictum.* Neque tamen hoc à jure præfixum tempus conferendi beneficii, currit etiam impedito, aut ignoranti vacationem, & consequenter non à tempore vacationis, sed à tempore, quo notitiam habuit Collator, computandum est, *c. Quia diversitatem §. h. r.* & si juris, aut facti impedimentum intervenerit, quominus beneficium vacans conferre potuerit, non imputabitur illi non facta collatio, ad negligentiam, quæ per devolutionem corrigi debeat, ut *ex cu. capit. habetur.*

§. V.

Ad quem devolvatur ius conferendi beneficia vacantia propter negligentiam, seu moram culpabilem ordinarii Collatoris?

Responsio ad hujus §. quæstionem satis patet ex illis, quæ *Lib. 1. Decretal. Tit. 10. De supplenda negligentia Prælatorum §. 1. & 2.* diximus, quæ videri possunt; quia tamen illa intelligi non debent de Episcopatibus propter negligentiam, suo tempore non collatis, videnda etiam erunt, quid Concordata

Germaniæ velint, circa commissas tales negligentias, in electionibus Episcoporum, vel Archiepiscoporum in nostra Germania. De quibus supra in *Tit. 5. hujus Libri, Sect. 9. §. 5.* Illud tamen etiam notandum, quod in illis Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, ubi non est numerus Canonicatum, aut Præbendarum determinatus, sed omnes redditus ad communem Capituli mensam pertinent, sicuti per mortem Canonici illius Ecclesie non dicitur propriè, ut supra dictum, vacare Canonicatus, ita nec locum habet devolutio ad superiorem, propter negligentiam inferioris, in conferendo *c. Ex parte 10. h. r.* quia ubi non est vacatio, ibi devolutio locum non habet, cum in beneficio vacante conferendo, nulla ab inferiore, in tali casu committatur negligentia.

§. VI.

De variis gratiis expectativis, sive mandatis de providendo beneficia vacantia.

Gratiæ expectativæ in materia beneficiorum prohibitiæ sunt, & sublata, non tantum per *Concil. Trident. sess. 24. c. 19. De reform.* sed etiam per Concordata nostræ Germaniæ. Et quamvis non omnino potestas Summo Pontifici adempta sit, gratiarum harum expectatarum concedendarum, quia tamen rarissimi usus sunt, sine scrupulo omnis hæc materia omitti potest. Legat, qui scire eam vult, *Auctorem Methodi hoc §. vel c. Proposuit. h. r. & qua habentur de h. r. in 6. & in Clement. unica. eodem. &c.*

Nnn 2 TITV-